

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy óra. 1 kor. Egy óra. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felelős szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

A darabontok mint ellenőrzők.

Debrecen, aug. 17.

Unos-untalan hallatszik a haladó párti berkekből a fölajdulás, hogy nincs ellenzék, tehát nincs ellenőrzés. Mint a parlamentáris alkotmányosság legmegdönthetlenebb igazságát hangsúlyoztatják, hogy az ellenzék hivatása az ellenőrzés és mert ellenőrzésre szükség van, szükség van tehát ellenzékre is.

Nézzünk most már kissé szembe ennek a közkeletű frázisnak, melyet terjesztői úgy szeretnek feltüntetni, mint a parlamentarizmus ellentmondást nem tűrő alaptörvényét és nézzük különösen, hogy miként alkalmazható ez a tétel Magyarország ezidőszerű politikai helyzetére és parlamenti viszonyaira.

Mindenekelőtt nem áll a kiindulási pont, vagy legalább is nem áll úgy, ahogy azt fölállították. Az ellenzéknek nem az ellenőrzés a hivatása. Nem hisszük, hogy akár Angliában, akár bármely parlamentáris alkotmány-

nyal bíró államban ellenzék csak azért alakult volna, hogy ellenőrzést teljesítsen. Pártok, akár támogatják a kormányt, akár támadják azért keletkeznek, hogy programjukat megvalósítsák. Minden kérdést, mely eléjük kerül, elsősorban abból a szempontból bírálják meg, hogy programjuknak, elveiknek, irányzatuknak megfelel-e, igen vagy nem.

Minden párt a maga programját a hatalomrajutás útján valósítja meg a legkönnyebben és legtermészetesebben. Ezért olyan államokban, ahol egészséges alkotmányosság van, a parlamenti váltógazdaság uralkodik.

Már most természetes, hogy az a politikai párt, mely hatalomra törekszik, minden eszközt megragad, hogy az útjában álló kormányt megbuktassa. Ezért kíséri éber figyelemmel a kormány minden dolgát és támadja, ha csak alkalom kínálkozik rá. A kormányzat dolgait a törvényesség, igazságosság és politikai célszerűség szempontjából bírálni és ellenőrizni végre

is minden kötelességtudó képviselő joga és föladata. De a dolog természetéből folyik, hogy azok a pártok, melyek a kormányt megbuktatni és helyébe hatalomra jutni kívánnak, ezt az ellenőrzést többéberséggel, több gondnal, sőt — mert politikai érdekük így kívánja — több rosszakarattal is teljesítik.

Az ellenőrzés sohasem cél, mindig csak eszköz. A cél a program és a hatalom. Azt az ellenőrzést, mely program nélkül, elvek nélkül, bevallható becsületes politikai cél nélkül csak gáncsol, csak kellemetlenkedik, csak zavart csinál, a parlamenti szótár „fakciózus ellenzékiiségnek“ nevezi és ezt a parlamentarizmus egyetlen igaz barátja sem tartja kívánatos szereplésnek.

Ezek elemi dolgok és tudott általános igazságok. De le kellett szögeznünk ezeket, hogy megvilágítsuk vele az ellenőrzés után sóvárgóknak gyanus szereplését. Ezek az urak azt mondják: legyen ellenzék, hogy legyen ellenőrzés. Ám erre a parlamentáris al-

Az örökség.

Írta: J. H. Rosny.

En nem hiszek a végzetben — szólt Roviars. — De bízom a véletlenben. Mert ami engem illet: életemnek minden nagy eseménye pusztán a véletlennek következménye volt. En például vagyonomat és boldogságomat egy botnak köszönhetem, amelyet valaki Aix-les-Bainsban, a Villa des Fleurs kertjében egy padon felejtett.

Egy szép nyári estén a villa kertjében bolyongtam. Egy fehér ruhába öltözött fiatal asszonyról ábrándoztam, aki nek révedező szemébe és égő arcába szerelmes lettem. Ha találkoztam vele, közbömbösen nézett rám, amivel még csak fokozta szenvedélyemet. Egy nagyon öreg ur kísérte.

Nagyon előkelő és nagyon büszke ur volt; a szeme olyan fekete volt, mint a szén. Ember fején még annyi pompás ezüstfehér haját, mint amennyi az övén volt, nem láttam. Ez a házaspár mindig egyedül járkált.

Ugy látszott, hogy sem a férjnek, sem a feleségnek ismerőse nem volt, — sohasem beszélt velők senki. Volt valami a magatartásában, ami mindenkit távol tartott tőlük.

Séta közben elfáradtam és a terrazon egy fonott karszékre ültem. Egy ideig úgy elábrándoztam, hogy szinte magamon kívül voltam. A lelkem elkalandozott valahova messzire, a testemet pedig lethargikus nyugodtság fogta el. Hirtelen zeneszóra riadtam fel, a kezem valami hideg tárgyhoz ért. Odanézek, egy bot volt. Ebenfabot, a végén aranygombbal. Amint pedig a régi divatú botot nézegettem, hirtelen valaki így szólt hozzám:

— Bocsánat uram . . . itt felejtettem a botomat.

Az a szép öreg ur állott előttem a feleségével. Most közelebből még tekin télyesebb alaknak látszott; mosolyogva átadtam neki a botot. Ugy látszik, tetszett neki elfogulatlanságom, hogy ezt a már-már megtört szemű öreg urtól nem vártam volna.

Másnap, harmadnap s aztán minden nap rám mosolygott, ha találkoztunk s két hét múlva már oly bizalmas barátságban voltunk egymással, hogy meglátogattam lakásán is.

Nagyon megszerettem az öreg urat, Azok közé a ritka férfiak közé tartozott akiknek maguknak is van értékük még akkor is, ha nem alkottak semmi nevezetést a tudomány és művészet, vagy a politika terén. Meglehet, hogy Chaylan

nagy államférfi lett volna, de bizonyos, hogy rendkívüli tehetség volt. En rám oly hatást tett, hogy emiatt képtelen voltam gyönyörű nejét szeretni. Mintha valami isteni tilalom választott volna el tőle. Pedig éreztem, hogy inkább nem szeretek egyetlen egy nőt sem, csak hogy ennek a közelében lehessenek.

Öreg barátom napról-napra rosszabbul lett. Gyógyíthatatlan betegség kinozta. Egy délután, mikor együtt sétáltunk a parkban, észrevettem, hogy öreg barátom arca sokkal komolyabb, mint máskor. Sokáig rám nézett, majd így szólt:

— Az életemnek már nemsokára vége. Az őszt már meg sem érem. De mégis azt remélem, hogy boldog lesz a halálom. Pedig ezelőtt mindig borzalommal gondoltam rá, hogy meg kell halnom és itt kell hagynom ezt az asszonyt, akit szeretek. Azt képzeltem feleségem valami gyűlöletes, idegennek karjaiba fog jutni és ez rettenetes féltékenységgel töltött el. Nem mondom, hogy boldogan halok meg, mert szeretem az életet, de mindenesetre nagy megnyugvással . . .

Megszakította a beszélgetést és a felhőket nézegette, amelyek nyugot felé húzódtak.

Nem tudtam elviselni — szólt ismét — azt a borzasztó gondolatot, hogy

Legjutányosabb
 leggazdagabb
 forrása a

Rose ékszerüzlete

arany, ezüstművek, modern ékszerek és zseborák különlegességek beszerzésére

DEBRECZEN, Főtér. Hungária mellett.

kormány minden igaz barátja azt feleli, hogy ismerni kívánja előbb azt az ellenzékét, mely ellenőrizni akar. Mi a programja, melyek az elvei, a céljai? Továbbá, ha hatalomra jut, kik azok a férfiak, akik ezt a programot, ezeket az elveket, ezeket a célokat megvalósítani akarják?

A pusztá negáció, a tagadás, az öncél nélküli fakciózus oppozíció, mely program nélkül, elvek nélkül, bevallható politikai célok nélkül zavarja az alkotmányos élet rendes menetét, még normális viszonyok között sem egészséges és szükséges szerve az alkotmányos életnek. De olyan rendkívüli viszonyok között, mint a mostani, az ilyen vállalkozás veszedelemmel is jár.

A debreceni vízvezeték.

Pazár István vízügyászati főmérnök véleménye.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 17.

Jelentettük tegnap, hogy Pazár István kir. főmérnök terjedelmes jelentést terjesztett be a város tanácsához a debreceni vízvezeték építéséről.

A több ivre terjedő szakvéleményt Pazár István a június hó 20-án tartott bizottsági értekezleten terjesztette elő szóban. Miután a szakember kiváló tudásra valló ismertetését a tanács a törvényhatósági bizottság tagjaival is közli. A szakvélemény lényegesebb részei a következők:

Pazár István azon kezdi elaborátumát, hogy a vízvezeték előmunkálatai és terve ellen irányuló vádak az előismeretek és műszaki tudós hiányából kifolyólag hozattak fel.

Minden vízműnek legfontosabb része a vízbeszerző telep. Debrecenben csak az

az asszony az ösmeretlené lesz. Tudni akartam, hogy ki lesz a férje, aki igazán szeretni fogja, anélkül, hogy már az életben szeretné. De csak minden száz évben születik olyan ember, aki egy asszonyt csak akkor szeret, mikor férje már meghalt. És én ezt az embert mégis megtaláltam — önben, kedves Róviert. Ön szenvedélyesen fogja szeretni Clotildeomat, mikor én már nem leszek s jól tudom, hogy most képtelen volna őt szeretni és ő is szeretni fogja önt, anélkül, hogy csak gondolatban is vétkeznék ellenem...

Kezett fogott velem. Clotilde épp akkor jött utánunk a terrasra. A leáldozó nap bearanyozta szőke haját. A világ valamennyi asszonyainak bája volt mozdulatában s ezer szerelmesnek tüze révedező szemeiben. Most már éreztem, mennyire fogom szeretni. Szívem a jövő szenvedélytől remegett, de most a jelenben még csak rossz gondolatom sem volt.

*

Ez annak a botnak a története — szóló Róviertes kis szünet után. — És most, ha esténként sétálgatok a kertemben s Clotildeom vállamra hajtja szőke fejét, boldog vagyok s arra gondolok, hogy a végzet mégsem mindenható s hogy a véletlen csodái enyhítik a természet törvényeinek szigorúságát.

alsó talajvizek vehetők számításba és pedig szigetelt rétegek alól nyert természetesen szűrt úgynevezett ártézi vizek. Erre Debrecen határában legalkalmasabb terület a balmazújvárosi út szélén fekvő föld terület. Az előmunkálatok azt igazolják, hogy e tekintetben a választás nagyon helyes volt.

Ami a költségeket illeti a kutakra 149 ezer 600 korona volt előirányozva öt évvel ezelőtt. Azóta azonban úgy a vas, mint a réz ára 40-100 százalékkal emelkedett, a többi munkálatoknál ezzel szemben annyi költséget lehet megtakarítani, hogy vízmű kiépítésére mégis 1 millió 300 ezer korona elég lesz. A viztoronyra nézve az a kérdés merül fel, hogy nem volna e helyesebb a viztoronyt a szivattyú telep mellé építeni, a helyett hogy a város ellenkező oldalára jutna, továbbá, hogy a víz nem e fog a víz medencében nyáron felmelegedni és megromlani.

Azonban, ha a viztoronyt szivattyútelep mellé emeljük, úgy a víznyomás, sokat fog veszíteni. A víz sem a csővezetékben, sem a viztoronyban nem hevülhet fel nagyon, legfeljebb egy két fokkal. A csővezeték ugyanis mélyen fog a földben feküdni, a medencét pedig igen sok biztos szigetelő anyag védi a felmelegedés ellen.

A víz különben sem melegedhetik fel, mert nem áll hosszabb ideig a medencében. Állása naponként emelkedik és süllyed. A szivattyútelep állandóan és egyenletesen másodpercenként 60 litert szállít. Ha az üzemet reggeltől számítjuk, úgy estére csak egy bizonyos mennyiséget találunk a medencében. A délelőtti órákban utóntözésre és háztartási célokra a vízvétel folyton emelkedik; és így a fogyasztás lényegesen túllépi a másodpercenként 60 litert adó vízmennyiséget, amit a szivattyútelep ad. Az ezen felüli vízmennyiséget a viztorony szolgáltatja.

Ebből az következik, hogy a viztorony medencéjében a víz folyton kevesbedik s e helyett, friss vizet kap nyomban. Estefelé már ut, udvar, kert locsolásra és fürdésre és más célokra ismét emelkedik a vízfogyasztás, ami a medence részben való kiürülését, illetve friss vízzel való megtöltését segíti elő.

Tűz esetén a tartalék gépcsoport üzembe hozható és így a tartalék kutak kellő vízmennyiség szerzése céljából bekapcsolhatók.

Ami azt a kérdést illeti, hogy lesz e elég víz a vízvezetékhez, Pazár tudományos, megbízható szakértői számadatokkal bizonyítja, hogy e tekintetben mégcsak aggályokra sem lehet ok.

A vizadó réteg mint ez be van bizonyítva nem csupán bizonyos helyeken van, hanem az az egész környék alatt elterül, úgy hogy bárhol eszközölnek is fúrást, az minden helyen megtalálható. Meg volt ez a debreceni nagytemplom előtt is körülbelül 180 méternyi mélységben.

Nem vízekekről van tehát szó, hanem több száz kilométer vízzel telített kavics és homokrétegről, a melynek vízmennyisége sem minőség, sem mennyiség szempontjából csapadék viszonyoktól nem függ és úgy mennyiség, mint minőség tekintetében biztos tudományos számítás szerint évszázadokig egyforma.

A mai adótárgyalások.

A megállapított adók.

Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 17.

Az adótárgyalások második napja volt ma. A városháza nagytermében Megyery Pál dr. elnöklete alatt működő adó

kivető bizottság előtt ma folytatólagosan tárgyalták az egyesek adóját, amelyet — mint tegnap — a felsorolt indokokhoz képest, lehető legméltányosabban leszállítottak.

A lapok mai hiradása nyomán azok körében, akik az adótárgyaláson az idézés dacára nem jelentek meg, persze elkésredés keletkezett az adóknak nagy összegű megállapítása miatt. Ugy látszik, hogy ez használt, mert ma sokkal többen jelentek meg az adó leszállítás kérelmezése céljából.

A beidézettek közül a következők adóját szállították le:

Megjelentek a bizottság előtt.

Trnka Gottlib gőzmalom tulajdonos 240 kor., Nagy Sándorné borjuvágó 54 kor., Salláry Sándor szobafestő 20 kor., Kati László cséplőgéptulajdonos 25 kor., Böszörményi Imre eszmadia 40 kor., Lip-tai Gáborné szappanfőző 80 kor., Guth Adolf gombkötő 90 kor., Fővényesi Istvánné kifőző 19 kor. 60 fillér, Végvári József eszmadia 21 kor., Tóth István eszmadia 21 kor., Suta István borjuvágó nem lett megadóztatva, Komlóssy Imre eszmadia 21 kor., Kormos Endre eszmadia 21 kor., Kiss Mária kifőző 12 kor., Földi Sándor cséplőgéptulajdonos 30 kor., id. Kovács Istvánné borjuvágó 60 kor. 40 fill., Kovács Imréné borjuvágó 76 kor., Werek Bálint eszmadia 24 kor., Toldi József eszmadia 40 kor., Hegedűs István borjuvágó 41 kor. 60 fill., Végvári Ferenc eszmadia 21 kor., Timár József eszmadia 21 kor., Kiss János eszmadia 24 kor., Tóth József eszmadia 40 kor., Szőke Dániel eszmadia 12 kor., Tóth Ferenc eszmadia 30 kor. 16 fillér. Köblös Mihály eszmadia 21 kor., Hecht Kálmánné fényképész 20 kor., Mészáros József eszmadia 21 kor., Megyeri János eszmadia 21 kor., Kói János eszmadia 21 kor., Boldizsár János cséplőgépes 61 kor., Dobszay János eszmadia 21 kor., Konez József ruhafestő 69 kor., Turi Istvánné borjuvágó 51 kor. 60 fillér, Dihen János szobafestő és mázoló 50 kor., Püspök Sándor eszmadia 21 kor., Molnár József borjuvágó 37 kor. 60 fillér, Kovács Istvánné borjuvágó 48 kor. 40 fillér, Bőr Ferencné borjuvágó 17 kor. 40 fillér, Bajdó Sándor borjuvágó 20 kor. 20 fillér, Gujai István 41 kor. 30 fillér. Nagy Istvánné borjuvágó 38 kor. Kovács Sándorné borjuvágó 45 kor. 60 fillér, Tóth Imréné borjuvágó 35 kor. 20 fillér, László Mihály borjuvágó 24 kor. 12 fillér, Szilágyi Imréné borjuvágó 44 kor., Makay Ferencné borjuvágó 35 kor. 60 fillér, Kádár József eszmadia 24 kor., Horváth Mihály eszmadia 21 kor., Kovács Ferencné borjuvágó 46 kor.

Az elmakacsoltak.

Ezután a bizottság megállapította 24 polgárnak az adóját a javaslat szerint, a kik az idézés dacára sem jelentek meg.

Ezek a következők:

Balog István eszmadia 11 kor. 78 fill. Kerekes Miklós eszmadia 21 kor. Lugosi János eszmadia 24 kor. Gyönyörű Gábor eszmadia 24 kor. Gyarmati Lajos eszmadia 24 kor. Bakos Károly eszmadia 24 kor. Szabó Sándor eszmadia 24 kor. Gyarmati József eszmadia 24 kor. Király Mátyás eszmadia 24 kor. Krecskó Mátyás eszmadia 24 kor. Váradi Lajos eszmadia 24 kor. Vattay Kálmán eszmadia 24 kor. Domján Lajos eszmadia 24 kor. Kiss Péter eszmadia 24 kor. Bócsi Sándor eszmadia 24 kor. Szász János eszmadia 24 kor. Nagy József eszmadia 36 kor. Cziczó János cipész 36 kor. Böszörményi

Kálmán csizmadia 55 kor. Nehéz János szobafestő 24 kor. Szilágyi Kálmán szobafestő 25 kor. Liesch Mihály festő 29 kor. Mathkó Mihályné juhvágó 15 kor. Ifj. Nyáry Mihályné borjuvágó 30 korona.

A holnapi tárgyalás.

Szombaton, vagyis ma folytatja a bizottság a tárgyalást.

Ez alkalommal hentesek, mészárosok, bormérők, vendéglősök és bérkocsi-tulajdonosok adóját vetik ki.

Aki tehát a nagy adótól menekülni óhajt, jól teszi, ha megjelenik a tárgyaláson.

Levél az olműtzi várból.

Egy érdekes relikvia Debrecenben.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, augusztus 17.

Az ajándékok között, a melyeket a városi muzeum az elmúlt napokban kapott, egyike a legérdekesebbeknek Könyves Tóth Mihály, Debrecen egykori nagyhirű lelkipásztorának az olműtzi várfogságból írott eredeti levele. Tudvalevőleg Tóth Mihályt a szabadságharcban kifejtett lángoló buzgalmu munkásságáért halálra, majd életfogytiglani várfogságra ítélte a győztes önkényuralom. A várfogságból néhány évet ki is töltött. Olműtzi szomorú börtönében látogatták meg a felejtetlen papot hívei közül többen. Ezek közt Bánki István nejevel, meg özvegy Kemecsei Ferencné. Bánki István hentes és vendéglős volt. Tipikus alakja a régi jó magyar koresmárosoknak, akinek cegléd-utcai vendéglőjét diákok, polgárok, országos nevű urak sűrűn látogatták. Kemecsei Ferencné is a maga idejében városzerte híres, ismert asszony volt. A legjobb hurkát ő tudta csinálni. Ezek hárman 1851. pünköstjén zarándokoltak el Olműtzi várába, hogy ott vegyék magukhoz az urvacsorai kenyeret és bort az ő kedves lelkipásztoruk kezéből. Ez örvendetes látogatás emlékére írta Tóth Mihály az alábbi levelet, amelyet most Diószegi Imre ur a városi muzeumnak ajándékozott egy vakondok bőrből csinált pénzes erszénnyel együtt. Ez is a K. Tóth Mihály munkája, az olműtzi várból emlékül csinálta volt Kemecsei Ferencnének. A levél így hangzik:

Bánki István urnak és nőjének s egyzersmind özvegy Kemecsei Ferencné asszonynak.

Édes szerelmeim az Urban, édes jó testvéreim a magyar nemzetben és a Jézus Krisztusban! Ti száz mértföldnyi távolságról jöttetek ide e városba s jöttetek azért, hogy engem, egykor tinéktek és veletek együtt a debreceni reformált istenfélő gyülekezetnek Lelkipásztorát meglátogatók államfogsági börtönömben s bilincseim között.

Csak ezen szívjóságot sem lehet megköszönnöm s ugyan hol lennék szót? azon keresztyéni fenséges szeretetért és kimondhatatlan gyöngédségért, mi szerint ti, egy kenyeret hoztatok nekem azon tésztából, melynek többi kenyereit a debreceni gyülekezet hívei 1851. jun. 1-jén vették magukhoz, a mi Idvezítőnk szent asztalánál, s e kenyeret hoztátok azért, hogy egymás között legyen egységek, A kik a közös kenyérhez vendégek. Mert bizon aki másokat szeret, Csak az eszi méltán e kenyeret; hoztátok azért, hogy a Pünköst első napján ezen kenyér mellett imádjam az Erős és Örök Istent, ezen kenyér vétele mellett nyerjek több több

bátorságot s kitartási türelmet, ezen kenyér vétele mellett ujítsa meg Isfen én bennem az erős lelket. Bizon kisebb vagyok a ti jóságoknál, nem nyitom meg azért az én szájamat és megnémulok. Is ten az, ki az ő hü szolgájának könyörgését felfogja s titeket az ő áldásainak jóvoltával környülveszen, hogy áldottak legyetek a ti hajléktokbau, áldottak legyetek azokon kívül, áldottak legyetek a ti hivatalos forgolódásokban.

Es mindezek felett a keresztyéni igaz szeretet tanubizonyosságai felett földi ékeségül elhoztátok az igaz magyar jellemet, mely ez egy anyának, a kedves édes hazának börtönbe zároltatott fiait, szenvedő testvéreiteket is magához ölelte, s magyar szivességében részeltette.

Emlékezetül feljegyzem neveiket azoknak, kikkel itt személyesen beszéltek; kikkel együtt közösen vettünk részt a debreceni hozományokban: sonkában, pereben, kalácsban, s kik mindnyájan magyar sziv jó kívánataival s üdvözleteivel kísérik a felejtetlen édes Hazának szent földére, a nagy magyar városban lévő tűzhelyetekre:

Szatmáry Mihály, Kőkenyesi, Dobai, Péchy, Tóth Agoston, Psotta, Mesterházy s Berzsényi honvéd ezredesek, Laky János, Sebessy Kálmán, Fiéba József, Hajdu Lajos, Balogh Lajos lelkészek, Jakab Mihály, Szlávi József, Ambrus János polgári rendbeliek.

Emlékezzetek jól a magyar Hazának e hü és igaz fiairól!

Végezetre kérlek titeket és a magyar Jerusalemit, hogy tekintetek a mi Urunk Jézus Krisztusra és a Szent Léleknek szerelmére s velem együtt tusakodjatok a ti Istenetek előtt én érettem való imádkozásokban, hogy az irgalom Istene tápláljon és őrizzen engem is, mint táplálá és őrizé Dánielt az oroszánok veremében; s az ő bölcsesége szerint megválasztott alkalmas időben szabadítson meg engem is, minden társaimmal, mint megszabadítá a három ifjakat a tüzes kemencéből, Jónást a ezthal gyomrából, Pétert a fogházból, megszabadulván pedig az én Jeruzsálembelieknek való szolgálatom legyen kedves a szentek előtt s Isten akaratából ti veletek egyben megújuljak.

Köszöntsétek e gyülekezetet! A békességnek Istene pedig legyen mindnyájan veletek. Amen!

A meghatóan szép levélhez csatolt a váratlan látogatás által elképzelhetetlenül kellemesen meglepett lelkipásztor egy valóságos buzdítást. „Esaiai vigasztaló szózat Magyar Testvéreimhez“ címmel, meg egy éneket. Utóbbi így hangzik:

A magyar hívek alkotmányos éneke. Ad potam LXVI.

Áld meg Ur Isten a népeket,
Melyek a Magyar Hazában
Találták meg nyugvó helyeket
A fejedelmek árnyékában.
Tartsd meg a haza békességét,
Nyelvét, határit, törvényét.
Oltalmazd meg ennek épségét,
Mint a te szemeid fényét.

Elfogott pénzhamisítók.

Egy banda működése.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 17.

Pár hét óta egy veszedelmes pénzhamisító banda működik Hajdumegyében és Debrecenben, szakismerő módon fonja be az értelmetlen embereket. A banda két veszedelmes tagja tegnap hurokra került. Dobos József rendőr-

biztos fogta el őket. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti.

Kazinci György, a kinek egyébként Takács György az álneve barátjával Balogh Gáspár uzsoki lakossal Debrecenben és Hajdumegyében hetek óta manipulált hamis pénzzel. Az együgyü embereket azzal csapták be, hogy száz korona jó pénzért készér annyi hamis pénzt adtak. Igen sikerült utánzatokat gyártottak, úgy hogy bárkit megtéveszthettek gazságaikkal.

Tegnap egy feljelentés folytán figyelmessé lett a rendőrség is a hamis pénzgyártókra. Dobos rendőrbiztos nyomozni kezdett, s csakhamar letartóztatta úgy Kazinci Györgyöt, mint Balogh Gáspárt. A letartóztatás a vasuti állomáson történt, a mikor a jó madarak elakartak illanni. Mindkettő megváltotta már jegyét Nagykárolyig — de Nagykároly helyett a debreceni rendőrség fogházába kerültek.

A megmotozásnál Kazincinál 125, Balognál 16 koronát találtak. Tegnapelőtt mindkettő rongyos cipőben járt, elfogatásukkor azonban már elegánsan öltözködtek. A 125 korona annak a pénznek maradványa, a melyet a hamis pénz forgalomba hozásával kerestek. A két szélhámosnál két koffert és mésfél kiló cint találtak. A cinből készítették a hamis pénzt. A két pénzhamisítót letartóztatták. Holnap átkisérlik az ügyészség fogházába.

Hírek mindenfelől.

Vasuti szerencsétlenség Szegeden. Szegedről sürgönyzik: Rémes vasuti szerencsétlenség történt Szegeden egy váltóór gondatlansága miatt. A Temesvárról Szegedre érkező 144-es számú gyorsvonat lokomotívja hibás váltóállítás miatt neki ment két javításban levő motoroskocsinak s porrá zuzta azokat. Az összeütközésnek Székely Lajos 24 éves vasut munkás lett áldozata, aki sebeibe rögtön belehalt. Kivüle még másik 4 munkás is súlyosan megsebesült.

Halál a patakban. Remetéről jelentik: Tarcza Mihály három éves kis fiúcska tegnap a malom mellett lévő patak partján játszadozott. Egyszerre véletlenül beleesett a patakba, ahol az ár elragadta. Hulláját a falu határában vetette partra a víz. Az ügyészséget tegnap telefon útján értesítették a szerencsétlenségről, ahonnan utasították az előljáróságot a vizsgálat megindítására.

Jekelfalussy miniszter a bíróság előtt.

A botos ispán ügyének újabb tárgyalása.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, aug. 17.

Harmadizben foglalkozott ma a budapesti járásbíróság Jekelfalussy miniszter és ispánja között felmerült vitás ügy eldöntésével.

A mai tárgyalásnak érdekességet az kölcsönzött, hogy a bíróság előtt Jekelfalussy honvédelmi miniszter és

felesége személyesen is megjelent, hogy vallomást tegyen.

A tárgyalásról részletes tudósításunk a következő:

A tárgyalásra kitűzött 10 óra már elmúlt, amikor dr. Hoffer járásbíró az ügyet felhívja és megállapítja, hogy a felek és ügyvédek megjelentek.

A bíró utal arra, hogy a múlt tárgyaláson a bizonyítást elrendelte s most a tanúk kihallgatása következik. Elsősorban a Lontón történt események lesznek tisztázandók.

A tárgyalás elején a védőügyvédek vitatkoztak. Majd Jekelfalussy Lajost tanuként hallgatták ki.

Jekelfalussy Lajos 58 éves, nős, róm. kath., honvédelmi miniszter, alperesnőnek férje vagyok.

A bíró törvényes figyelmeztetése után vallja a feltett kérdésre:

„Kovács György az instrukciókat alkalmaztatása alatt mindenkor tölem kapta, velem levelezett.”

Ezután ezeket mondja:

A miniszter vallomása.

Midőn több ízben tapasztaltam felt perest illetőleg azt, hogy a gazdaságná sem kellő tudást, sem kellő igyekezetet nem mutat, de tapasztaltam, hogy egyes meghagyásaimat sem foganatosítja, tapasztaltam, hogy pl. a fejésnél, — ami pedig tejgazdaságunk szempontjából igen fontos tényező — el nem járt, tapasztaltam, hogy a napszámok fizetését, napi-dijait meghagyásomhoz képest eleve meg nem állapította, erről felvilágosítást adni nem volt képes és tapasztaltam azt is, hogy a lekaszált termést nyersen rakatta össze s így az bizonyára elromlott volna, hogy tehát a gazdálkodás elemeiben sem képes, sem járatos.

Más alkalmakkor is tapasztalva már ezeket, midőn 1906. július 17-én a már fentebb jelzett hanyag és tudatlan eljárása a fejés, napszámfizetés és bükköny végett szemrehányást tettem neki, kívánta hogy őt a gazdaságból azonnal bocsássam el, kijelentve, hogy ő ott többé nem marad.

Ezen kijelentését felperesnek tudomásul vettem, továbbá kijelentve, hogy átadva és elszámolva a reabizottakat, felmentem minden gazdasági ténykedés alul és várja be a további parancsaimat.

Még ezt megelőzőleg kijelenttem előtte, hogy addig, amíg az átadás és elszámolás meg nem történt, el nem lehet, mert különben hatósági segínyt veszek igénybe.

Ugyanez alkalommal történt a melékelte jegyzék összeírása, melyet azonban még felperessel nem közöltem.

Július 20-án feleségem közölte velem, de erről közvetlen tudomásom nincs, hanem jelen voltam július 22-én mikor a feljegyzést felperessel közöltem és felszámításom helyes voltát felperes maga elismerte és tárcájának a zsebből való kivételével dokumentálta fizetési készségét a 166 korona 40 fillér járandóságot illetőleg.

Semmi kifogást nem tett az összeg ellen, mint amely összeg általa megfizetendő, illetve az előre felvett honorációból visszafizetendő lett volna. Csakis azért maradt el a kifizetés, mert azt mondtam, hogy tartsa magánál a pénzt addig, amíg az átadás befejezve lesz.

Minthogy azonban felperes ezt követőleg Lontóról az átadás, elszámolás és készpénzfizetés teljesítése elől szó nélkül eltávozott, történt az, hogy teljesen elmaradt az átvétel, az elszámolás és a fizetés is. Kijelentem azt is, hogy Csiszér az átvétellel és elszámolás megejtésével megbizva nem lett.

A tanúkihallgatások.

Jekelfalussy után Csiszér Ferencet hallgatta ki a bíró az iránt, hogy rendben történt-e az átadás? Csiszér azt valja hogy az átadás nem történt rendben Kovács részéről. Neki azt mondta Kovács, hogy el fog utazni, de a tartozását megfizeti azért. A miniszter megbizta őt, hogy ellenőrizzen mindent az átadásnál, és a hiányról tegyen neki jelentést.

Kovács ügyvédje folyton kérdésekkel ostromolja tanut, mire a bíró kéri, hogy ne faggassa tanut annyi kérdésekkel, mert sohasem érnének a végére.

Jekelfalussy ügyvédje megmagyarázza a bírónak a hirtelen elutazás okát.

A bíró megállapítja, hogy Kovács nem jól végezte kötelességét.

Jekelfalussy ügyvédje bizonyítja, hogy Kovács tönkretette a vetést.

Ezután az ügyvédek és bíró között erős vita fejlődik a gazdasági kérdéseket illetőleg.

A bíró a tanu vallomásából megállapítja, hogy a miniszter megbizta őt az átadás ellenőrzésével.

Kovács ügyvédje a tanutól részleteket kíván az istálló átadásáról.

A bíró nem engedti tovább vinni a vallomást. Kovács ügyvédje erre azt mondja, hogy akkor itt hagyja az egész tárgyalást.

A bíró feleli, hát csak tessék, én nem fogom kiszolgáltatni önnek a tanut.

A tanu vallomására leteszi az esküt.

A következő tanu Jekelfalussy szoba leánya Banbera Teréz, ki azt vallja, hogy Kovács nagy hangon és durván beszélt a miniszterrel, amikor ő Kovácsot figyelmeztette hibájára. Azt is vallja, hogy halott, mikor Kovács az okozott kár megtérítését ígerte.

Még Weisz Izidort hallgatták ki, ki azt vallotta, hogy nagyon silány bornyukat vett Kovácsotól. A bíró erre megjegyzi, hogy Kovács járatlan lehetett a gazdaságban. Erre Kovács azt mondja:

— Hazugság!

A bíró rendre utasítja Kovácsot

— Ha még egy szót szól, ki fogom utasítani a teremből és megbírságolom.

Uri lányok tragikus halála.

A folyam áldozatai.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, augusztus 17.

Kassáról táviratilag jelentik nekünk: Özv. Friedmann Ignácné budapesti lakos leánya, Forró Lilli, Gábor Ágnes boroszlói társalkodónője és Brachfeld bécsi gyáros neje szül. Harsányi s ennek 6 éves fiaeskája, akik Boldogkőváralján rokonaiknál nyaralnak, e hó tizennegyedikén kocsin elmentek a nem messze folyó Hernádhoz fürödni.

A jó uszó Gábor Ágnes azonnal a folyó közepére uszott, noha figyelmeztették, hogy ne menjen oly messzire. Itt örvényre bukkant és alámerült. Forró Lili, szintén jó uszó, látva társalkodónője veszedelmét, nyomban hozzá uszott, hogy megmentse. Meg is ragadta a fuldoklót, de ez magával rántotta s mindketten alámerültek. Brachfeldné, ki a parthoz közel kis fiacskájával fürdött, segítségükre akart sietni, de fiacskája megfogta ruháját s nem engedte el magától anyját.

Ez megmentette őt, mert a kö-

vetkező pillanatban már semmi sem látszott, a két leány eltűnt a hullámokban. Brachfeldné hiába kiáltozott a parton levő embereknek, hogy 5000 forintot ad, aki megmenti őket. Senki sem mert utánnuk menni. Egész éjjel keresték a két leányt, de csak 15-én délelőtt sikerült őket kihuzni a vízből. Összekarolva találták őket. Gábor Ágnes Váralján temették el, Forró Lillit Temesvárra szállították a családi sírboltba.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz. a

— **Kitüntetett csendőrök.** A honvédelmi miniszter három debreceni csendőrörsvezetőt jutalmazott meg a közbiztonság terén kifejtett műszerint Varga József aki 80, Sándor Gábor, aki 70 és Kincses Gergely, aki 65 korona jutalmat kapott. A jutalmakat Gorecky Vilmos főhadnagy az egész legénység előtt, beszéd kíséretében fogja ma, a király születése napján átadni

— A debreceni Bocskay-szobor.

A debreceni Bocskay-szoborra úgy Debrecen városa, mint a tiszántuli ref. egyházkerület tekintélyes összeget szavazott meg, de nem elég. A még hiányzó összeget nyilvános gyűjtés útján kell beszerezni. Kovács József polgármester ma utasította a polgári biztosokat, hogy gyűjtőívvel járják be a város vagyonosabb polgárait és szólítsák fel őket a szobor költségeihez való hozzájárulásra. A gyűjtést már a napokban megkezdik.

— A Kossuth gyalázó tanár át-

helyezése. Maró Gergely megkapta büntetésért azért a naptárért, amelyet a haladópárt szolgálatában szerkesztett és amelyet a Fehérvár-kormány rengeteg sok példányban országszerte terjesztett. Surányi Károlyt, kaposvári főgimnáziumi tanárt, aki Maró Gergely naptárát írta, a vallás- és közoktatásügyi miniszter hivatalból (tehát nem saját kérésére) a bártfai állami gimnáziumhoz helyezte át. Ebben csak egyet nem értünk. Vajjon Bártfa kevésbé Magyarország, mint Kaposvár? Bártfán szabad haladópárti szellemet terjeszteni és Kaposvárt nem. A bártfaiak majd megköszönik a megtiszteltetést. Talán ezentul Bártfafürdő is jobban fog haladni és a bakjátékról majd ismét áttérnek a nemesebb lovacskajátékra.

— **Szakosztályi ülés.** A férfi és női szabók teljes szakosztálya tegnap délután igen népes gyűlést tartott az ipartestület tanácsstermében. Az ülésen több fontos ipari sérelmek orvoslásában határozott a szakosztály, továbbá folyó ügyeket és kérvényeket tárgyaltak.

— **Szerencsétlenségek.** Budapesti tudósítónk telegrafálja: A soroksáriuti kénsavgyárban ma reggel súlyos szerencsétlenség történt. Tannenbaum Simon napszámos eddig meg nem állapított módon belesett a forró kénsavval telt nagy tartóba. Nyomban segítségére siettek, a szerencsétlen azonban addigra már életveszedelmes égési sebeket szenvedett. Beszállították a Rökus-kórházba, ahol most a halállal vívódik. A rendőrség megindította a szerencsétlenség dologában a vizsgálatot. Másik halállal végződő szerencsétlenség is történt ma reggel. Rosenberg Ede kereskedő neje, született Krausz Szidónia Dessoeffy-utca 43. számú lakásán

paradicsomot főzött. Mialatt az üstöt kavarta, a tüzhelyből kipattanó szikra lángragyújtotta a ruháját. — A szerencsétlen asszony kirohant az udvarra, ahol összeesett. A házbeli azonnal segítségére siettek s hamarosan le is tépték róla az égő ruhát. Ez azonban már nem segített rajta. A Rókus kórházban rövid, de borzasztó szenvedés után délelőtt tíz órakor meghalt.

— **Öngyilkos akar lenni.** Tegnap délután kétségbeesve panasolta a rendőrségen Sipos Gáborné, hogy fia Sipos Mihály, a ki Kiss Gyula asztalos mesternél volt tanuló, Nyil-u. 42 számú lakásáról eltűnt. Három nappal ezelőtt csak ennyit mondott szüleinek:

— Isten áldja meg mindnyájukat!

Ezzel eltávozott és három nap óta nem adott életjelt magáról. Szülei azt hiszik, hogy a flu, a ki az utóbbi időben buskomor volt, öngyilkos akar lenni. A rendőrség elrendelte körözését.

— **A rövidemlékezetű merénylő.** Megemlékeztünk tegnap a gróf Haller-utca 54. számú házban tegnapelőtt történt véres hajtvadászatról. Az eset főhősét Ruppert Imrét, akit egy rendőr golyója a száján súlyosan megsebesített, tegnap a Szent István kórházból átszállították a rendőrség kórházába. Ott ma kihalgatták. A betörő semmire sem emlékszik vissza. Tagadja, hogy a panaszost valamikor is látta. Tagadja ilyenformán természetesen a lopást is, tagadja, hogy a Haller-utcai házban lakott, tagadja, hogy van ott neki valakije, akinél menedéket akart keresni. Nem emlékszik a lövöldözésre, csak azt tudja, hogy ittas volt s öngyilkos akart lenni. A rendőrség megvárja, míg a csökönyös betörő visszanyeri emlékező tehetőségét, akkor újra kihalgatja. Sebéből kétféle három hét alatt föltétlenül kigyógyul.

— **Az új iparosok.** E hó első felében az alábbi iparosok és kereskedők váltottak iparigazolványt: Tóth Lajos cizmadia Csonka u. 6. sz. Harsányi Sándor cizmadia Eötvös u. 60. sz. Labonc Dániel mázóli Darabos u. 49. sz. Bárány Henrik műlakatos Bethlen u. 52. Bacoyni Ferenc cipész Csillag u. 65. Mező Gábor cizmadia Hornok utca 34. sz. Nagy István mézős Hatvan u. 54. sz. Szabó András cipész Meszena u. 12. sz. Weisz Albert terménykeres. Hatvan u. 34. sz. Nánási Lajosné szatócs Hadrázi u. Glück Harman szatócs Miklós u. 55. sz. Varjas Jánosné szatócs Bercsényi u. 95. sz. Neumajer Jánosné kisvendéglős Vigkedvü M. u. 56. sz. Biri Róza derékfűzőkészítő Arany-János u. 18. sz. Földi Józsefné mosóda Csapó u. 23. sz. Székely Imre és trs. nyomdász Sas u. 3. sz. Mérges János fényképész Méliusztér 3. sz. Bartha István és tsa. kövező és burkoló Csapóker.

— **Meghaltak.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Tokai Ilona ev. ref. 9 hónapos, Vedres Mihály ev. ref. 85 éves, Hódos N. ev. ref. 1 napos, Patay Györgyné ev. ref. 52 éves.

— **Megkéselt férj.** Kis László Hadrázi utcai lakos állandóan harcban állott a házában lakó Bakos János kerékgyártóval. A harc oka az volt, hogy Bakos nagy don Juan vala, és elakarta csábítani Kis feleségét. Természetes, hogy Kis nem nézett jó szemmel házi

békéjének feldulójára. Tegnap aztán kitört a háború, a melynek szomorú befejezése az lett, hogy Bakos János egy késsel keresztül szurta Kis László karját Kis láttelelet vétetett fel a sérülésről. A késelő don Juan ellen megindították a bűnvádi eljárást.

— **Kié a pénz?** Wattler József azt panasolta a rendőrségnek, hogy a József kir. herceg utcán elejtett egy 20 koronást. A pénzt Groszmann Lajos felvette. — Groszmann tagadja, hogy a pénzt ő vette fel. A rendőrség az eljárást megindította.

— **A vak ember és a hamis forint.** Nánási Ferenc, egy öreg vak ember tegnap 20 koronát váltatott fel, Nagy Mihályné Hadrázi-utcai szatócs üzletében. Kevéssel azután, hogy a pénzt átvette, újból jelentkezett az üzletben és azt mondotta, hogy a váltott pénz között egy hamis forintos van. Nagyné tagadta, hogy ő adta volna a hamis forintot. — Az ügy a rendőrség elé került, ahol most nyomozzák, honnan került a hamis pénz Nánási Ferenchez.

— **Életunt pénzügyőr.** Budapestről telegrafálják: Az Üllői-ut végén álló vámhivatal legénységi szobájában ma reggel szolgálati fegyverével szíven lötte magát Otta János 19 esztendő pénzügyőr és meghalt. A boldogtalan ember állítólag szerelmi csalódása miatt vált meg az élettől. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **A malommunkások sztrájkja.** Budapestről írják: A malommunkások bizalmi férfiai ma reggel felkeresték dr. Boda Dezső főkapitányt, akiben a munkásság különösen megbizik s déli fél egy óráig tanácskoztak vele. A főkapitánytól a munkások a kereskedelmi ministériumba mentek s ott Sztéryi József államtitkár bevonásával folytatják a tanácskozást. A tárgyalás végével talán mégis csak véget ér a hosszú sztrájk.

— **A pogromok árvái.** Budapestről telegrafálják: A huszadik század elejéről, melyet az emberiségről való teljes megelégedés és az erkölcsi fogalmak zűrzavara jellemez, a történetírónak nem lesz sötétebb feljegyezni valója, mint a pogrom. Ez az orosz specialitás, mely a kormányhatalomnak a társadalom legalsóbb rétegével való szövetkezéséből született a forradalom kuruzsló elemzése. A forradalmi lázt nem enyhítették a hatóságilag rendezett embermészárlások, de a névtelen martirok után visszamaradt általában anyátlan árvák exportja indult meg a határon át, hogy szétvigye az egész művelt világba a moszkovitizmus elleni jogos utálatot. A világ legszerencsétlenebb kisdedeinek az elhelyezésére az összes európai fővárosokban külön bizottságok alakultak. A legnagyobb szeretettel gondoskodnak róluk, de vajon a legnagyobb gyöngédsége idegenek részvételének pótolhatja-e az elveszett szülőket és kitérülheti-e egy gyermek lelkéből is azt a borzalmas emléket, hogy azt akin egész lelkével csüngött, kannibálknál kegyetlenebb emberbestiák agyonverték. Nemrég a cernikovi pogrom három árvája érkezett meg Bécsbe. A Garoonov testvérek, a kik közül a legfiatalabb még csak három éves, a legnagyobb kilenc éves. Lintegy hat hé. előtt ölték meg a szüleit és mialatt a gyilkosok a városban örült orgiájukat folytatták, a gyermekek nagyanyjukkal három napig a pincében egy burgonyarakásban találtak rejteke

lyet. Amikor vége volt mindennek, a nagyanya a három árvával a határon át Ausztrába menekült. A három árvát egy előkelő hamburgi család fogadta örökbe és a gyermekek tegnap a gyorsvonattal már elutaztak új szüleikhez.

— **A gyilkos csendőr áldozatai.** A ludasi vérengzés áldozatai — mint már megírtuk — a szabadkai Mária Valéria kórház sebészeti osztályán fekszenek. A súlyosan sebesülteket Sántha dr. osztályán gondosan kezelik és minden igyekezetükkel azon vannak az orvosok, hogy a Kis Kovács István csendőrtizedes áldozatait visszaadják az életnek. — A ludaspusztai kántor, Jecs Dezső, miután rajta súlyos műtétet végeztek, kissé jobban érzi magát, de állapota még mindig válságosnak mondható. Szalma Mihályné állapota is válságos. A tegnapi nap folyamán erős seblázából eredő fájdalmi voltak a sebesültnek, ennek csillapítására egy morphiumpinjektívát kapott. A mai nap folyamán 39 fokos láza volt, mindazonáltal a közérzete elég jónak mondható. Szalmáné még mindig élet halál közt lebeg, bár az orvosok még mindig nem mondtak le életbenmaradásáról. Az ősz Varjas Mihálynak, a ki nek az örült csendőr golyója az állkapcsát zúzta szét, a mai napon nem volt fájdalma. Nehány hét múlva gyógyultan fogja a kórházat elhagyhatni.

— **Oriási szerencse Gaedickénél.** Az imént befejezett IV. osztályu huzás főnyereményét, 90 000 koronát ismét Gaedicke bankház Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. szerencsés vevői nyerték. Ezuttal a 3148. számra. Mint ismeretes, említett szerencsegyűjtőde magában az elmúlt sorsjátékban a 400.000, 60.000, 2 á 30 000 20 000, 3 á 15.000, 10 000, 5000 stb. nyereményeket fizette ki szerencsés vevőinek.

× **Fésűk, kefék, illatszerek és szappanok valamint mindenféle pipere kellékek a legolcsóbbak Mentze áruházában Kossuth-utca 4. szám alatt.**

× **A „Hajdumegyei népbank” Piac-utca 26. sz. nagytőzsde épületében, minden törzsbetétre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.**

× **Papa, mama, baba, Mentze Kossuth-utca 4 szám**

— **T. olvasóink figyelmét** felhívjuk Vetéssy Mihály temetkezési intézet tulajdonos mai lapunkban közölt hirdetésére.

A baka levele a királyhoz.

Egy pár koronát kért, de nem kapott.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 17.

A kaposvári 44. gyalogezred 16. századnál szolgál Rubin Antal közlegény, akinek nagyon szomorúan mehet a sora, mert a király öfölségéhez fordult, hogy néhány korona kölcsönnel segítse ki.

A szegény baka kérő fevele azonban nem járt eredménnyel, mert a levél minden megjegyzés nélkül érkezett vissza a kabinet irodától a kaposvári rendőrkapitánysághoz kézbesítés végett.

A levél teljes szövegében a következő:

„Felséges királom ezer bocsánatot kérek hogy bátor kotom felséges királomhoz egy kis segedelemér mert árva fiu vagyok és sehonnad sem kapok egy kis segélt így küzdök a világgal mert árva testvérjeim nem tudnak segíteni semmivel mer azokat is énekem kellene segíteni könyörgöm alásan felséges királom egy pár koronával segítsen engem hogy nekelene szenvedni árva testvérjeimmel együtt mert azok othon szenvednek én pedig katonájiknál mert anak aki segélt nem kap sehonnad anak küzdeni kel még az éségel is kezejt csokolom felséges királom könyörüljön rajtam és árva testvérjeimen ereszen engem haza hoszu szabadságra had legyen árva testvérjeimnek kenyérkeresőjük kezjít csokolom felséges királom könyörüljön rajtam ezeken az árvákon had legyen legaláb ezeknek kenyérkeresőjük könyörgöm alásan ne vesse meg kértem kezeit csókolva maradok hü szeretettel Rubin Antal ha megkönyörül sorsomon akor ezen átreszon kérem Rubin Antal 44 Gyalog 16 század Káposvár Somogy“.

Rubin Antal tehát hiába várt segélyt a királytól és bizonyára szomoruan fog fovább is panaszkodni a katonai gyöngyélet ellen.

TAVIRATOK.

Uralkodók találkozása.

Berlin, augusztus 17. Mint a Lokalanzeigernek Hamburgból jelentik, a berlini angol nagykövet, Sir Frank Lascelles a kronbergi uralkodó-találkozásra vonatkozólag kijelentette, hogy az a két nép egyetértésének értelmében jelentékeny sikernek tekintendő. — Ugyanez a felfogása a találkozás részleteibe beavatott többi személyiségeknek is.

Ítélet a Jekelfalussy ügyben.

Budapest, augusztus 17. Késő délutánig folytatta Hoffer bíró a Jekelfalussy-Kovács ügyben a tárgyalást. Kihallgatták még Thék Endrét, a kivel Jekelfalussy egy vonaton utazott és a ki a csendörnek adott parancsot hallotta. A bíró ezután ítéletet hozott, a mely szerint Kovácsot elutasította a keresetével.

Megszűnt a malomsztrájk.

Budapest, augusztus 17. A munkások és a malomtulajdonosok között ma tárgyalás volt, a mely eredményteljesen járt. A munkások a Sztéryni-féle béke pontokat elfogadták és a sztrájk megszűnt. A munka már holnap megkezdődik.

Az orosz forradalom.

Pétervár, augusztus 17. A varsói és lodzi, valamint más lengyel városokban lezajlott véres események rémületbe ejtik a székváros köreit, de ezeknek az eseményeknek a belső

összefüggését még nem ismerik. — Varsóba és Lodzba csapaterősítéseket küldtek.

Pétervár, augusztus 17. A legutóbbi napokban Pétervárott és Moszkvában a forradalmi szocialista pártnak két-záz tagját tartóztatták le. Az egyes kormányzósági székhelyekről 450 letartóztatott forradalmárt küldtek Szibéria távolabbi vidékeire. Kronstadtnban még folyton naponta új letartóztatásokat eszközölnek.

Pétervár, augusztus 17. A Kurier Varsavski kijelentése szerint tegnap 13 rendőrügynököt és négy biztost, 7 hét csendőrt és négy katonát megöltek, 8 rendőrügynököt, két biztost, két csendőrt és hat katonát megsebesítettek. — Ezenkívül 15 polgári személyt öltek meg s mint egy százat megsebesítettek.

Leégett pezsgőgyár.

Sátoraljaujhely, augusztus 17. Itt ma nagy tűz pusztított. A Szőlősy Tivadar féle pezsgőgyárban keletkezett a veszedelem, a mely az egész telepet elpusztította. A kár a százezer koronát is meghaladja.

Elevenen eltemelve.

Félholtra kinzott elmebeteg.

Leletlen emberek szörnyette.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, augusztus 17.

Az Ubrik Borbála-féle rémes emberkinzások azt hinnők csak a ponyvairoda lomban s a mesék világában élnek, ha az emberi súlyedés és szivtelenségnek olyan sötét példái nem fordulnának elő, — mint a Menitz János esete.

Névtelen feljelentő adta tudtára a rohonci csendőrségnek, hogy szegény Menitz János elmebetegét hozzátartozói elzárva tartják s embertelen módon kinozzák. A csendőrség a feljelentésre két embert küldött Menitz János házához, hogy megállapítsák mennyi igaza van a feljelentésnek s a csendőrsziveket is megborzasztotta, amit ott találtak.

A ház ablaktalan odujában, szűk deszkaketreben két marok rothadt szalmán, irtózatosságtól elboritva hempergett Menitz János, szegény elmebeteg. A ketrec alig volt nagyobb egy koporsónál, úgy, hogy a szerencsétlen ember mozdulni se tudott helyén. Napvilág pedig a sötét oduba be nem hatolhatott s türethetetlen bűz áradt szét az elmebeteg megrothadt ruhája és alomszalmájából. A koplalástól esontvázzá fogyott, elhagyta jártányi ereje s csak szivfacsaró kínos nyögése árulta el, hogy még pislogó az élet a mumiaszerű testben. Az embertelen kinzásoknak nyomai, amelyekkel hozzátartozói illették, azok az irtózatosságtól, melyek a szegény beteg testét borítják.

A csendőrök nyomban kihallgatták hozzátartozóit, feleségét és vejét, Bodorkós Jánost. Mindketten megváltak rémülve, hrgy a csendőrség gonoszságuknak nyomára jött. Azzal védték leletlenségüket, hogy a szerencsétlen elmebeteg szabadon nem ereszthetik, mert mihelyt kiszabadul, megszökik, felvigyázni rá pedig idejük nincs. Dehogymiért koplaltatták, miért kinozták, miért temették el ele-

venen. miért nem tartották tisztában, arra felelni nem tudnak a leletlen emberek.

A kis öngyilkos.

Gyermek tragédia.

— Távirati tudósítás —

Budapest, aug. 17.

Egy tízéves gyermekleányka tegnap Budapesten felakasztotta magát és mikorára észrevették, már eszméletlen állapotban volt. A kórházba vitték, ahol talán még visszaadhatják az életnek, amelyet még nem ismert és talán azért is akarta eldobni magától...

Gedei Balázs napszámos Sziv utca 10. sz. alatt levő lakásán lakik családjával. Ő maga napközben munkában van és így a kis gyermekekre az anyjuk vigyáz. Tegnap délután az anya észrevette, hogy a fiókjából hiányzik 10 krajcár és gyanakodva kérdezte meg a kis leányától, a tízéves Erzsikétől:

— Nem te vetted ki a zsebemből a pénzt?

A gyerek gyanus zavarba jött és az anyja tovább faggatta. De a gyermek konokul tagadott tovább. Az anyja megfegyette:

— No várj! Ha nekem nem akarod bevallani, majd bevallod az apádnak, ha hazajön!

A gyermek megszeppent. Ugy látszik, volt oka félni ettől a vallatástól.

Kisomfordált a szobából és nem is mutatkozott többet. Behuzódott a ház egy félreeső részébe.

De a kis testvéröccsének feltűnt, hogy olyan sokáig marad oda. Figyelmeztette az anyját, aki aztán utána is ment. Belülről kínos nyöszörgés, hörgés hallatszott. Betörte az ajtót és ott találta a kis gyermeket egy szál kötelen lógva. Az ajtó kilincsére akasztotta föl magát.

Gyorsan a mentőket hívták persze, de ezek sem tudták életre ébreszteni már. Átvitték tehát a Rókus-kórházba, ahol csak ma reggel jött eszméletre. Megpróbálták kihallgatni, hogy miért követte el borzasztó tettét, de a gyermek összeszorította az ajkát és hallgatott. Egy szót sem akart vallani.

De biztosra vehető mégis, hogy a büntetéstől való félelmében követte el az öngyilkosságot, mert már több ízben rajtakapták a lopáson és ilyenkor persze mindig megbüntették erélyesen. A legutóbb is a sziv-utcai elemi iskolából, a melynek harmadik osztályába járt, átjött az iskola szolgálja és megkérdezte, hogy nem hiányzik-e pénzü, mert a kis leány feltűnően osztogatja a pénzt a többi gyermekeknek. Kiderült, hogy tíz korznát lopott el az anyja pénztárcájából.

Közgazdaság.

Terményfőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése

Budapest, 1906. aug. 17.

Jegyzések 50 kgrammonként szólnak. Készaru lanya, határidő zárult.

1906. októberi buza	7 28 — 29
1907. áprilisi buza	7 59 — 60
októberi roza	6 14 — 15
1906. áprilisi roza	— — — —
októberi zab	— — — —
áprilisi zab	— — — —
1907. májusi tengori	5 14 — 15
1906. júliasi	— — — —
1906. aug.	— — — —
szeptemberi	— — — —
1906. augusztusi repce	— — — —

REGENY-CSARNOK.**Kexholmi Mária.**

— Regényes történet. —

23

Irtta: Rákosi Viktor.

A bujuk-csekmedzsei kolostor egy dombon feküdt s magas falakkal volt körülvéve. A falakon belül nagy gyümölcsös és virágos kert volt, egy részét pedig a templom és a klostrom foglalta el. Vastag falai még az ágyugolyóknak is könnyen ellentállhattak. A kapuja valószínű megerősített őrtorony volt. Lent a domb lábánál egy bolgár-török falu feküdt, s úgy voltak berendezkedve, hogyha a kolostorban a vészharangot meghuzzták, a nép köteles volt sietve otthagyni a falut, s a zárdába menekülni. Balasev kapitány csapatja bevonult a zárdába, melynek egész férfiszemélyzete egy öreg emberből állott s táborát üttött a kertben és az udvarban. A transzport százharminc fegyverfogható embert adott, aki szükség esetén minden albán támadást visszaverhetett. Csak husz ember volt annyira beteg vagy nyomorék, hogy lehetetlen volt harcolni.

A katonáknak két napon keresztül nagyon jó dolguk volt, az apácák nem röstelték saját kezüleg főzni a harefiak számára a jó kecskepaprakást s ugyancsak bőven osztogatták az illatos fekete kávékat. A kis Aysha természetesen ott sürgölődött folyton a katonák közt, akik esténként énekszóval és táncal szórakoztatták kis leányukat. Ezalatt az apácák is elkészítették az utra Ayshát s miután másnap egy hadnagy 30 testőrcserkessel megérkezett a zárdá védelmére, délután a transzport felkerekedett s szíves bucsut vevén a nyújás apácáktól, Ayshával együtt elindultak. Ayshának óriási mulatsága volt, hogy öt négyokrös szekerre ültették, a melyet szalmával jól teleraktak, azonfelül kipárnáztak, úgy, hogy a rossz utak dacára egy cseppet sem rázott. Az ökrök előtt haladt Borilkin hadnagy, még előbb lovagolt Balasev századparancsnok, a szekér jobbán mendegélt Csajenkó, balján kutya a kutya. Tollguskin pedig hol az egyik ökröre ült fel, hol a másikra, még pedig arccal mindig Aysha felé és olyan rettentő fintorgatásokat vitt véghez hogy a kis lány majd halálra kacagta magát. A transzport többi része vagy kocsin vagy gyalog követte Aysha szekerét s így lassan, de biztosan haladtak a Duna felé.

Nem is történt az egész uton semmi nevezetesebb dolog, csak az hogy Selimbriában a kis Ayshát egy görög elakarta lopni, a görög egy kereskedő volt, ki valami portékát árult a transzport táborában, miközben Ayshának cukrot és szép szalagot kínált. Ezalatt megfogta a kezét és úgy tett, mintha sétáltatná, s már vagy harminc lépésnyire volt a tábortól, mikor Csajenkó és Tollguskin észre vették s utána eredtek.

Folytatjuk.

Nagyjövőjü**modern üzlethez**

5—6 ezer korona készpénzzel

társ kerestetik.**Czim a kiadóban.****Vegyünk Svájci selymet!**

Kérjen újdonságainkból mintát, fekete, fehér vagy szíresekben kor. 1.15-től K 18-ig méterenként.

Különlegesség: Selymek társaságokban, menyasszonyi, bál és utcai öltözékekben, blousoknak és béléseknek stb.

Csakis jótállás mellett solid selyemszöveteket árulunk, direkt magánosoknak vám- és viteldij-mentesen a lakásba.

Schweizer & Co. Luzern U. 17. (Svájc.)

1 Selyemszövet-kivitel. — Kir. udv. szállítók.

Csemege szőlő, ő bor és gyümölcs eladás.

Gróf Degenfeld József és Dr. Balkányi Miklós urak Erzsébet szőlőtelepén kitűnő csemege szőlő, ő bor és gyümölcs olesón kapható. — Városi elárúsító helyek:

1. Főpiacz 26., békési házi kenyér üzlet.
2. Simonffy utcza városi bérház Grünfeld Mózes üzlet, ezeken kívül megrendelés közvetlenül is eszközölhető
3. „Erzsébet“ szőlőtelepen, telefon 159.
4. Dr. Balkányi Miklósnál, telefon Mártonfalva 2.

Donogán és Somossy**DEBRECZEN, Kistemplombazár.****Menyasszonyi kelengye.****Kész fehérneműek,****vászon, chiffon, paplan, matracz.****Fürdő cikkek óriási raktára.****Seccessió**

Inga és Salon órák, pontos zsebórák és szép ékszerek legolcsóbban kaphatók

Kurián Gyula

DEBRECZEN, Piacz-utca 42.

Javítások legolcsóbban jótállással.

Villamos Színház**a szénapiacson.**

Sima, tiszta, rezgés nélküli képek.

MŰSOR:**Augusztus 18. és 19-én:**

1. Lehetetlen válás. 2. A kerék-pártolvaj. 3. A tóba esett czilinder. 4. Ingyen jegyek. 5 től 10-ig **Mária Antoinette** (Francia forradalom) IX. részletben. I. Mária Antoinette gondolán érkezik. II. Udvari mulatság. III. Mária Antoinette és Kolin hercege IV. Mária Antoinette találkát ad Kolinnak. V. A találka. VI. A francia forradalom kitörése. VII. Mária Antoinette gyermekei körében. VIII. Mária Antoinette a néptörvényesék előtt. IX. Mária Antoinette lefejezése. 11—15 ig **Margit szerelmi regénye** 10 részben, 560 mtr hosszú film. Minden szombaton közkívánatra „Mózes élete.“

Folyó hó 20 án Szt. István király ünnepen az előadások délután 3 órakor kezdődnek.

Belépő díj: Első hely 30 kr., második 20 kr., harmadik 10 kr.

Kezdete este 7 órától 11-ig, óránként.

Kölcsönöket

a legkedvezőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetkezet

Debreczen, Piacz-utoza 65. szám

Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzsbetét 100 korona hitekre jogosít.

Négyéves évtársulat.

Parcellázási kölcsönök heti törlesztésre.

Mentő**szekrények**

minden nagyságban Miniszteri előírás szerint

Schön Sándor

keztü, kötszer és orvosi műszertárában

Debreczen,

Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Találkozunk a Kölcsey kávéházban.

Csapó-utca 52. sz.

Kellemes nyárikert.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a 16 év óta fennálló „Kernáts“-féle „Kegyelet“ temetkezési intézetet Kossuth-utcán az összes tartozékaival együtt tulajdonomba vettem s azt a jövőben

Vetéssy Mihály

„Kegyelet“ temetkezési intézete cég alatt tovább folytatom.

Elvállalok és személyesen rendezek bármily rangú és rendű temetéseket, hullának bárhova szállítását vagy áthelyezését.

Berendezésem, az összes kellékeim nagyválasztéka és az ezen szakmánál is több éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy igyekezetem nem lesz hiába; ugyanazért kérem a nagyérdemű közönséget, hogy gyászestei alkalmával üzletemet felkeresni méltóztassák.

Hangzatos, — a közönséget félrevezető ígéretekkel élni nem fogok — de biztosíthatom mindazokat kiket illet, hogy elvem továbbra is a lelkiismeretesség, pontos kiszolgálás és a legolcsóbb árak számítása leszen. Az irántam üzletvezetői állásomba is tanusított nagybecsű bizalmat megköszönve, — annak vállalatommal szembeni megtartásáért esedezem.

Debreczen, 1906. augusztus hó.

Vetéssy Mihály

Kossuth-utca 19., a színházzal szemben.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.

Gazdák figyelmébe! Sonnenberg M. D. Utóda Vass J. zsák-, ponyva-, vászon-, pokrócz- és zsinagárak raktára, ponyva- és zsák kölcsön-intézet Debreczen, Széchenyi-utca 6.

Farkas Henrik fűszer-, ezukorka üzletét volt helyiségének raktáraiba helyezte át. Bejárat az udvarba, második ajtó jobbra.

Csizmadia tanoncokat napibér mellett szegődtetünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fürdő-telep.

Két utcái szoba (külön lakosztály) a főtér közelében augusztus 1-től kereskedelmi irodának kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Kaptákat készen raktáron tartnak és minták után megrendelésre készítünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fürdő-telep.

Butorozott szobát keresek kapu alatti bejáratnál. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbíthat.

Csemege szállót ajánlok kereskedők és magán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debreczen. Telefon 234.

Friss gyümölcsből készült kárpáti málna szörp 1 nagy üveg 80 kr. Kis üveg 40 kr. Gyümölcs csomagoláshoz finom fagyapot nagyban is kicsinyben Kontsek Géza Debreczen, Kossuth-utca.

Eladó egy jó karban lévő zongora. Czim Sziv-utca 10.

Mézédes csemege szálló 5 kg. kosarakban 2 koronáért ajánl Tóth József fűszer- és csemege kereskedő Debreczen, Széchenyi utca 55. sz. Ismét eladók árkedvezménybe részesülnek.

Bor. Saját termésű kitűnő Ezerjő és Risling borok hordószámra eladók Poroszlay Lászlónál Hunyadi-u. 3 sz.

Ocska vasajtó igen olcsón eladó. Nemzetőr-utca 1. sz.

Kiadó pinczehelyiség. József kir. herceg-u 26. sz. ház alatti utcái bejáratnál bir pincze helyiség azonnal kiadó. Ertekehetni az ugyan e házban levő hitó irodában.

Kossuth-szájviz

megszüntet minden fogfájást, a szájnak kellemes ízt kölcsönöz s a fogak romlását megakadályozza.

Egy üveg 70 fillér.

Egyedül kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8.

„Arany egyszarvu“ gyógyszerár.

Elutaztam:

külföldi tanulmány- és bevásárlási utamra

női ruhaszövetekért

A szövetek megérkezéséről haza érkezésem után az érdeklődő t. közönséget értesíteni fogom.

Addig ne vegyen senki.

Mivel olyan újonságokat hozok, amelyet még Hajdumegye és Debreczen közönsége eddig nem látott, mert annak szépsége és minősége mindenkít bámulatba fog ejteni.

A kirakat sötét kékre van festve.

LÓWY F.

Piacz-utca 24.
Fehérló szálloda épület